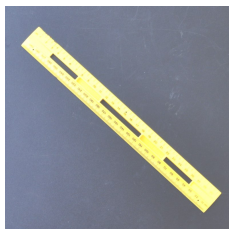
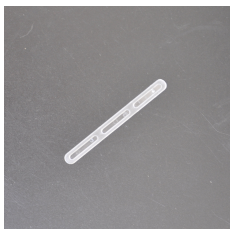
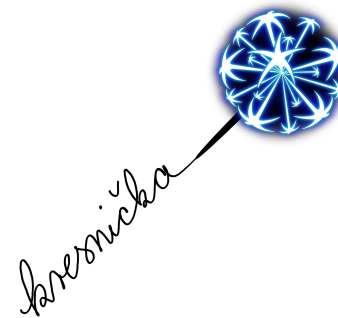

IZOHIPSE

Pripomočki: plastična palčka, raznobarvni alkoholni flomastri, merilo, zalivalka (10 l), voščene barvice, plastenka (1 liter)

To dejavnost, ki je primerna za naravoslovni dan, izvajajte zunaj, na dan, ko NE DEŽUJE in ni luž. Priporočena obutev so škornji. Dobro (skoraj nujno) je, če je blizu pipa z vodo. Hitreje bo šlo s pomočnikom (ali več pomočniki).

PREDPRIPRAVA 0.1 Ko je deževalo in so nastale luže, poišči vsaj 3 cm **globoko** in primerno veliko lužo na čimbolj gladki asfaltni površini, kjer ni prometa; najbolje na otroškem igrišču.

PREDPRIPRAVA 0.2 Občasno preveri, kako se luža suši. Mesto, ki se zadnje posuši, označi z voščeno barvico.

1. Na plastični palčki z raznobarvnimi alkoholnimi flomastri pobarvaj 5 mm široke pasove. Začni s pasom povsem na krajišču palčke (na fotografiji: rdeč pas).

2. Na označenem mestu (kjer je bila luža najgloblja) naj pomočnik drži palčko s 0,5-centimetrskimi pasovi pravokotno na tla tako, da se palčka na pobarvanem krajišču dotika tal.

3. Na označeno mesto (ali v njegovo bližino) počasi zlivaj vodo iz polne 10-litrške zalivalke. Ko pomočnik ugotovi, da je luža globoka 0,5 cm, prenehaj z dolivanjem vode. Če polniš veliko lužo, ena zalivalka morda ne bo dovolj.

4. V preglednico na strani 3 zabeleži, koliko polnih litrov vode si izlil v lužo do višine 0,5 cm. Če zadnje zalivalke nisi izpraznil do konca, izmeri vodo, ki si jo iz nje izlil v lužo tako, da prešteješ, koliko polnih plastenk vode doliješ v zalivalko, da jo ponovno napolniš.

5. Z voščeno barvico na asfalt nariši obris luže — prvo izohipso. Ob njo zapiši številko 1. (Pozorno opazuj, kje je meja luže — kjer se konča gladina luže in ne tam, kjer je meja mokrega in suhega dela asfalta.)

6. Nadaljuj s polnjenjem luže, dokler luža ni globoka 1,0 cm, kar ugotovi pomočnik, ki meri njeno globino na najglobljem delu.

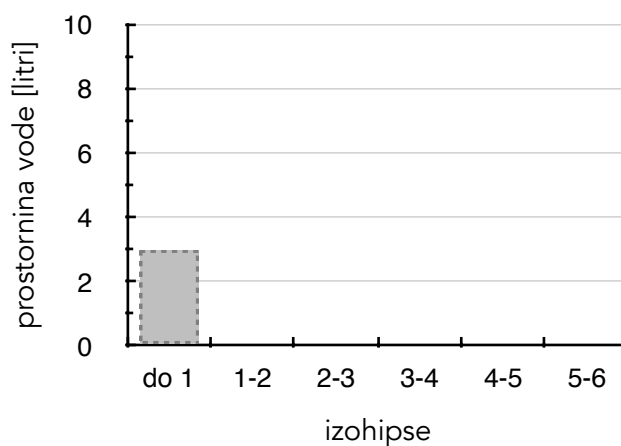
7. Z voščeno barvico na asfalt nariši obris luže, drugo izohipso. Ob njo zapiši številko 2. V preglednico zabeleži, koliko vode si izlil v lužo, da je zrasla od krivulje 1 do krivulje 2.

8. Ponavljaljaj polnjenje luže, šteje zalivalke in vsakič, ko se globina luže poveča za 0,5 cm, ponovi obrisovanje luže. Izohipse označuj z zaporednimi števkami. Izpolni vsaj 5 vrstic v preglednici.

9. V zadnji stolpec preglednice zapiši, kolikšna je skupna prostornina vode, ki si jo že nalil v lužo do določene izohipse.

10. Nariši histogram, ki prikazuje, kolikšna je prostornina v lužo nalite vode, da luža zraste med sosednjima izohipsama. Skalo na navpični osi prilagodi svojim podatkom.

Preglednica: Polnjenje luže

prostornina zalivalke =

oznaka izohipse	od prejšnje do te izohipse:			skupna prostornina v lužo nalite vode do te izohipse
	število izliti polnih zalivalk vode	prostornina vode, izlita iz zadnje zalivalke	prostornina v lužo nalite vode	
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				

RAZMISLI, PREIZKUSI, POIŠČI, VPRAŠAJ ...

- Kakšno je vreme, ko se luže hitro posušijo, in kakšno, ko se zelo počasi sušijo (in ne dežuje)?
- Kam gre voda iz luže, ko se luža suši?
- Kako se imenujejo črte, ki si jih risal? Kako se spreminja nadmorska višina tvoje lege, če hodiš po isti črti?
- Luže se sušijo. Koliko vode izgubi luža, ko se posuši od 1. do 2. črte in koliko, ko se posuši od 4. do 5. črte?
- Ali se obrisi iste luže sekajo?
- Ali je razmik med sosednjima obrisoma povsod enak? Kje sta črti bolj skupaj in kje bolj narazen? Kaj nam to pove o obliki tal na tistem mestu?
- Ali je možno, da luža, ki se suši, razpade na dve ali več manjših luž?
- Poskus s polnjenjem luže opravi še tako, da v lužo vedno doliješ enako prostornino vode (na primer eno zalivalko) in potem začrtaš njen obris in izmeriš njeno globino. Kako ležijo črte tu, glede na to, kako ležijo v prvem poskusu? Kaj je drugače, če dolivaš po 2 zalivalki vode?
- Ali je vedno enostavno videti, kje je rob luže?
- Kakšna so tla, kjer nastajajo plitke luže in kakšna, kjer nastanejo globoke luže?
- Kako se polnijo globoke in kako plitke luže? Katere hitreje rastejo (po površini)?
- Od česa je odvisno, kolikšna je prostornina vode v luži?
- V katero smer odteče voda, ki jo počasi zlivaš iz plastenke nekam na eno od zunanjih izohipsi? Poskusi vodo zlivati na več mestih na tej izohipsi
- Nariši histogram, ki prikazuje, kolikšna je skupna prostornina nalite vode, ki napolni lužo do posamezne krivulje.